

The background features a grid of colored rectangles in three main colors: dark green, light teal, and salmon red. The rectangles are arranged in a non-uniform pattern, with some being tall and narrow, others wide and short, and some spanning multiple rows or columns. The text 'Protein Tracker' is centered in the white space between the rectangles.

Protein Tracker

Protein Tracker

Copyright © September 2023
by Green Protein Alliance & ProVeg Netherlands

Polish translation copyright © March 2025
by ProVeg Polska & RoślinnieJemy

Wstęp

Polska, podobnie jak inne kraje Unii Europejskiej, stoi przed wyzwaniem transformacji systemu żywnościowego. Eksperci, instytucje naukowe oraz Komisja Europejska podkreślają konieczność ograniczenia spożycia mięsa i zwiększenia udziału białka roślinnego w diecie¹. Według raportu Instytutu Spraw Publicznych „Czy polski konsument wesprze transformację systemu żywnościowego?”, większość Polaków (87%) stosuje dietę opartą na produktach odzwierzęcych, jednak coraz więcej osób wyraża gotowość do ich ograniczenia². Obecnie przeciętny Polak spożywa około 75 kg mięsa rocznie, podczas gdy zalecenia zdrowotne sugerują ograniczenie do 20–25 kg rocznie³. Polska dostrzega konieczność dywersyfikacji źródeł białka, co znajduje odzwierciedlenie w Nowych Normach Żywienia NIZP PZH – PIB (Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego)⁴ oraz Koncepcji Rozwoju Kraju 2050⁵.

Sieci handlowe odgrywają istotną rolę w kształtowaniu wyborów żywieniowych konsumentów, ponieważ to właśnie one są głównym miejscem zakupów spożywczych, a co za tym idzie – większości spożywanej w Polsce żywności. Aby zrozumieć, w jaki sposób retailerzy mają przyczynić się do wprowadzenia tej koniecznej zmiany, musimy być w stanie oszacować ilość sprzedawanych produktów białkowych z rozróżnieniem ich pochodzenia – roślinne bądź zwierzęce.

W niektórych krajach już podjęto kroki w tym kierunku. W 2022 roku rząd Niderlandów wyznaczył cel osiągnięcia proporcji 50/50 między spożyciem

1 Unia Europejska zdecydowanie akcentuje ten kierunek zmian, co podkreślono między innymi w raporcie z Dialogu Strategicznego na temat przyszłości rolnictwa w UE (2024). Por. European Commission. (2024, September). *Strategic dialogue on the future of EU agriculture*. agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/main-initiatives-strategic-dialogue-future-eu-agriculture_en.

2 J. Szubierajska. (2024). Mięso znika ze stołów Polaków – eksperci sugerują ograniczenie spożycia o dwie trzecie. *Ekologia.pl*. ekologia.pl/wiadomosci/mieso-znika-ze-stolow-polakow-eksperci-sugeruja-ograniczenie-spozycia-o-dwie-trzecie.

3 Tamże.

4 Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy. (2024). *Normy żywienia 2024*. pzh.gov.pl/normy-zywienia-2024.

5 Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. (2024, May). *Koncepcja Rozwoju Kraju 2050 – projekt*. gov.pl/web/fundusze-regiony/zapoznaj-sie-z-projektem-krk-2050.

białka zwierzęcego i roślinnego do 2030 roku⁶. W tym celu powstała koalicja Green Protein Alliance (GPA), zrzeszająca 25 detalistów, przedstawicieli branży gastronomicznej, producentów żywności i ekspertów⁷. Aby śledzić postępy i skutecznie kształtować ofertę produktową, organizacje GPA i ProVeg Netherlands, we współpracy z sieciami handlowymi oraz ekspertami z Natuur&Milieu i Questionmark Foundation, opracowały narzędzie Protein Tracker, które umożliwia monitorowanie postępów w kierunku lepszej równowagi w sprzedaży białka roślinnego i zwierzęcego.

Wierzimy, że Protein Tracker może odegrać kluczową rolę także w Polsce. Z tego powodu połączyliśmy siły jako ProVeg Polska i RoślinnieJemy – dwie kluczowe organizacje wspierające przemiany branży spożywczej w bardziej roślinnym i zrównoważonym kierunku, rozpoczynając prace nad wdrożeniem narzędzia na polskim rynku.

Protein Tracker w Polsce to przede wszystkim:

1. Ustandaryzowane narzędzie pomiarowe umożliwiające sprzedawcom detalicznym określenie i monitorowanie całkowitych ilości sprzedawanych produktów, jak również proporcji białek pochodzenia roślinnego do białek pochodzenia zwierzęcego zawartych w tych produktach.
2. Zespół projektowy, w ramach którego sieci handlowe, Fundacja ProVeg oraz kampania RoślinnieJemy wymieniają się doświadczeniami, określają wspólne cele oraz pracują nad ciągłym ulepszaniem stosowanej metodyki.

Zadaniem narzędzia Protein Tracker jest stworzenie równych warunków działania wszystkim sieciom handlowym. Dzięki konkretnym danym dotyczącym ilości białka sprzedawanego w danej kategorii produktów retailerzy będą mogli w bardziej efektywny sposób zwiększać sprzedaż białka pochodzenia roślinnego i jej udział w całkowitej sprzedaży. Ponadto, narzędzie jest pomocne w zarządzaniu emisjami gazów cieplarnianych w 3. zakresie, które są związane z całym łańcuchem wartości i stanowią aż 98% wszystkich emisji

6 Dla Holandii oznacza to powrót do wartości z 1950 roku. Dane z holenderskiego Narodowego Badania Sposobu Żywienia wskazują, że obecnie w diecie przeciętnego Niderlandczyka 58% białka pochodzi ze źródeł zwierzęcych, a 42% z roślinnych. Ponieważ aż 70% żywności spożywanej w Holandii pochodzi z supermarketów, to właśnie one mają kluczową rolę w tej transformacji. Por. H. Staghouwer (2022, March 29). *List Ministra Rolnictwa, Natury i Jakości Żywności do Przewodniczącego Izby Reprezentantów Stanów Generalnych*. zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/kst-31532-271.html; M. Rol & M. Lamberghs. (2022, May 24). *Detailhandel food: Veranderende consument vraagt meer creativiteit*. Rabobank. rabobank.nl/bedrijven/cijfers-en-trends/food/supermarkten.

7 Green Protein Alliance, greenproteinalliance.nl.

w handlu detalicznym⁸. W efekcie przyczynia się do redukcji śladu węglowego i realizacji celów dekarbonizacji. Korzystanie z Protein Trackera przez sieci handlowe to także sposób na zakomunikowanie przez nie, że cenią one sobie transparentność oraz że zależy im na budowaniu społeczeństwa dbającego o zrównoważony rozwój. Protein Tracker to punkt wyjścia do rozpoczęcia dialogu pomiędzy firmami, zachęcającego do wspólnej pracy nad zmianą diety na bardziej roślinną.

Opracowana metodyka stanowi ustandaryzowane narzędzie pomiarowe. Definiuje ona różne plany działania, dostosowane do etapu, na jakim dany retailer obecnie się znajduje, co czyni Protein Tracker narzędziem uniwersalnym. Do pomiaru ilości białka zawartego w każdym produkcie użytkownik narzędzia Protein Tracker może skorzystać z danych, którymi dysponuje, i/ lub z szacunkowych danych dla konkretnej (pod)kategorii, pobranych z internetowej bazy NEVO lub jej odpowiednika⁹. Tym sposobem, nawet gdy zawartość białka w niektórych produktach nie jest znana, sieci handlowe mogą wciąż monitorować postęp, jednocześnie otrzymując wskazówki, jak poprawić jakość swoich danych.

Pierwszym etapem jest dokonanie pomiaru na poziomie (pod)kategorii z wykorzystaniem dostępnych danych o konkretnych produktach z uzupełnieniem o te z internetowej bazy NEVO lub jej odpowiednika¹⁰. Kolejny to określenie zawartości białka w poszczególnych produktach z wykorzystaniem procentowej zawartości białka podanej w informacji o wartości odżywczej tych produktów. Następnie kategorie i podkategorie produktów są grupowane na podstawie pochodzenia białka w ich składzie. Produkty zawierające wyłącznie białko pochodzenia roślinnego, które odgrywają kluczową rolę w rebalansowaniu źródeł białka w diecie konsumentów na korzyść jego roślinnych źródeł, przydzielane są do grupy „białko roślinne kluczowe”, np. rośliny strączkowe. Wszystkie pozostałe produkty zawierające wyłącznie białko pochodzenia roślinnego tworzą grupę „białko roślinne niekluczowe”,

8 P. Spiller, S. Hoffman, C. Ling, P. Diez, & V. Mathur. (2024, July 31). *Retailers' climate road map: Charting paths to decarbonized value chains*. McKinsey Sustainability. mckinsey.com/capabilities/sustainability/our-insights/retailers-climate-road-map-charting-paths-to-decarbonized-value-chains.

9 Baza NEVO (Niderlandzka Baza Składu Żywności), na której opiera się Protein Tracker, dostępna jest pod adresem: www.rivm.nl/documenten/nevo-online-versie i zawiera opisy produktów w języku niderlandzkim oraz angielskim. Użytkownicy mogą skorzystać również z ogólnodostępnych baz danych Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO): fao.org/4/x9892e/X9892e05.htm lub Nutrition Table: www.nutritiontable.com/nutritions, a także z płatnej bazy danych NIZP PZH – PIB „Tabele wartości odżywczej produktów spożywczych i potraw”: pzh.gov.pl/uslugi/tabele-wartosci-odzywczej-produktow.

10 Tamże.

np. chleb. Produkty zawierające zarówno białko pochodzenia zwierzęcego, jak i roślinnego, określane są jako „produkty złożone”, np. granola, a te, w których znajdują się prawie wyłącznie białka pochodzenia zwierzęcego, jako „białko zwierzęce kluczowe”, np. kurczak. Proporcje białek w sprzedawanych produktach wyliczane są na podstawie czterech powyższych kategorii.

Jeśli retailerzy dysponują już pewnymi danymi dotyczącymi zawartości białka w różnych produktach, to internetowa baza NEVO oraz jej odpowiedniki mają posłużyć wyłącznie jako wsparcie w sytuacji, gdy dane dotyczące zawartości białka dla konkretnego produktu lub kategorii produktu nie są dostępne. Stosowana metodyka będzie na bieżąco aktualizowana przez użytkowników, co zwiększy dokładność danych. Narzędzie Protein Tracker opracowano w taki sposób, żeby informacje uzyskiwane przez korzystanie z niego na przestrzeni lat mogły w dowolnym momencie zostać bezpośrednio zestawione z pomiarem początkowym.

Metodyka opracowana przez
Green Protein Alliance i ProVeg

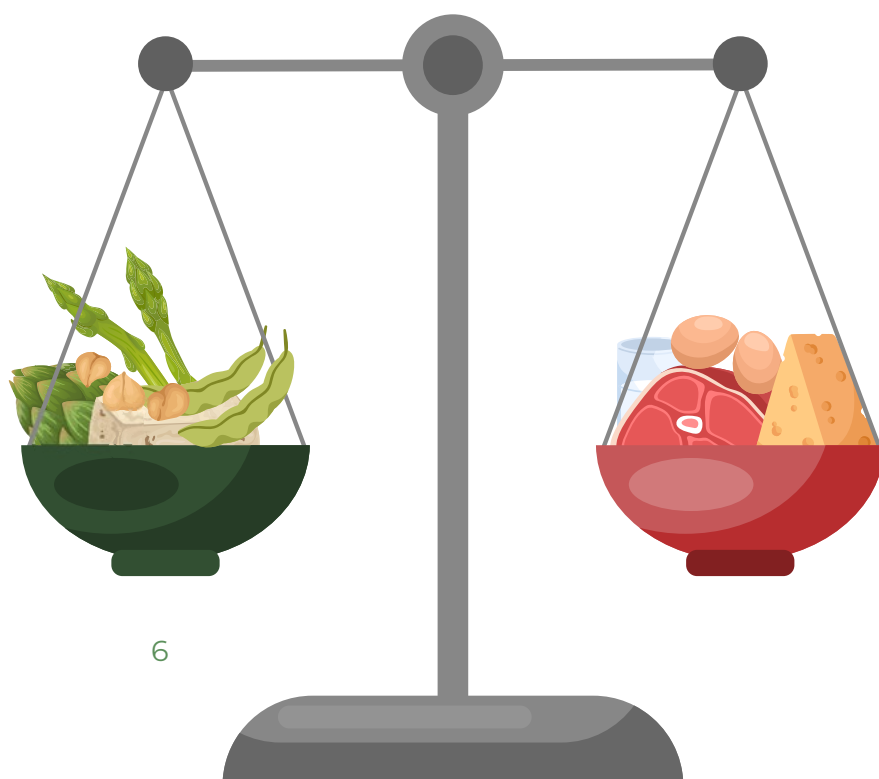
Z wykorzystaniem specjalistycznej wiedzy
Questionmark Foundation i Natuur&Milieu

W Polsce Protein Tracker
jest obsługiwany przez
ProVeg Polska i RoślinnieJemy

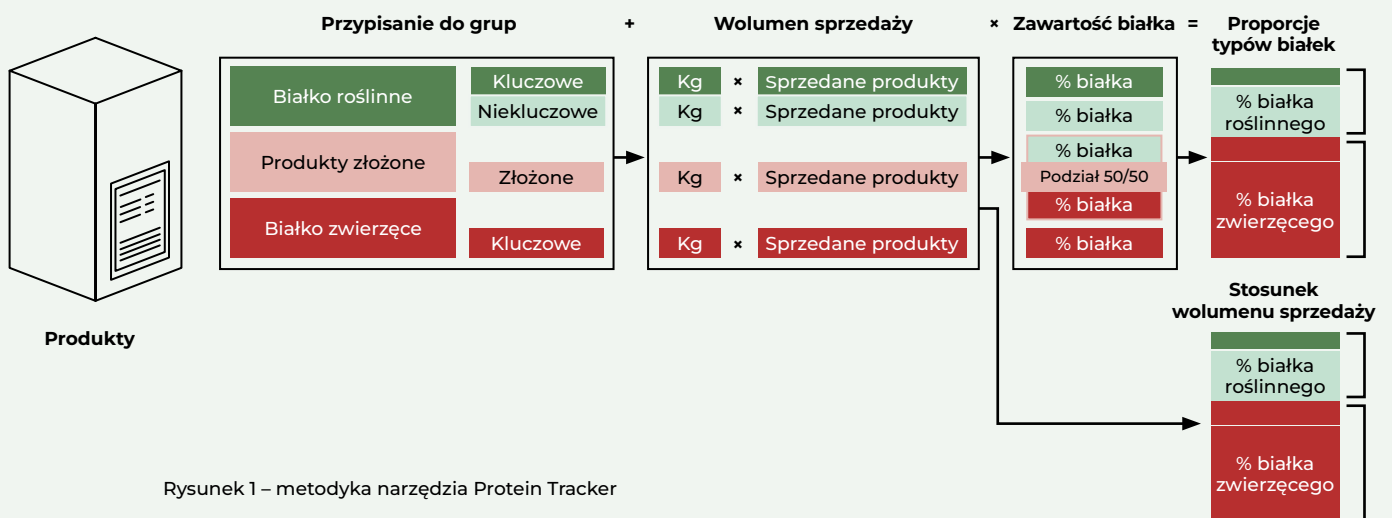
Publikacja polskiej wersji
została sfinansowana przez
Minor Foundation

Metodyka

Protein Tracker mierzy wolumen produktów zwierzęcych oraz roślinnych i na tej podstawie określa zawartość białka w tych produktach, podaną w kilogramach. W ramach tej metodyki analizowana jest jedynie żywność przeznaczona do spożycia przez ludzi. Analizy są prowadzone na podstawie danych sprzedażowych za wcześniej zdefiniowany okres (np. jeden rok kalendarzowy). Metodyka narzędzia Protein Tracker składa się z czterech etapów:

1. Grupowanie produktów oraz (pod)kategorii.
2. Obliczanie wolumenu sprzedanych produktów (w kg) oraz ilości białka (w kg).
3. Obliczanie proporcji białek.
4. Raport z postępu.

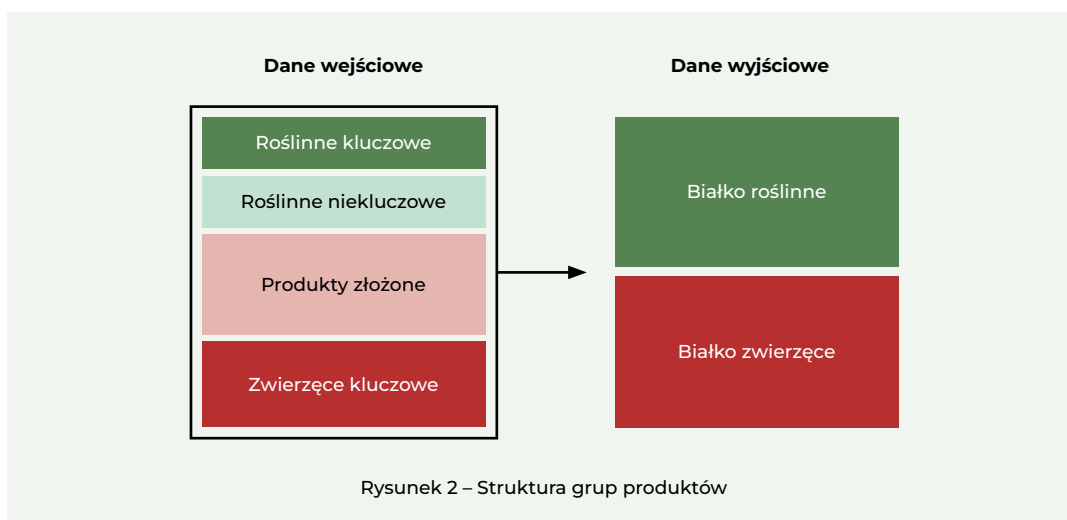
Rysunek 1 – metodyka narzędzia Protein Tracker

1. Grupy produktów a kategorie produktów

GRUPY PRODUKTÓW

Protein Tracker analizuje proporcje białek w sprzedawanych produktach w oparciu o cztery następujące grupy produktów – „białko roślinne kluczowe”, „białko roślinne niekluczowe”, „produkty złożone” oraz „białko zwierzęce kluczowe”. Rysunek 2 przedstawia strukturę grup produktów i ich bezpośredni związek z proporcją białek pochodzenia roślinnego do białek pochodzenia zwierzęcego.

Produkty wysokobiałkowe, które w znaczący sposób przyczyniają się do zwiększenia ilości spożywanego białka przez konsumentów, grupowane są jako „kluczowe”. Produkty zawierające wyłącznie lub głównie białko pochodzenia zwierzęcego tworzą grupę „białko zwierzęce kluczowe”. Grupa „białko roślinne kluczowe” to produkty zawierające jedynie białko pochodzenia roślinnego ORAZ produkty będące zamiennikami dla białek odzwierzęcych – np. rośliny strączkowe, orzechy, zamienniki mięsa, hummus (ponieważ głównym składnikiem hummusu jest ciecierzycza). Zamienniki mięsa zawierające białka jaj lub mleko nie są klasyfikowane w tej grupie, gdyż zawarte w nich białko nie jest wyłącznie pochodzenia roślinnego.

Rysunek 3 przedstawia wykaz kategorii produktów klasyfikowanych jako kluczowe. Szczegółowy opis grupowania zawiera załącznik 1.

Grupa produktów roślinnych niekluczowych obejmuje produkty zawierające wyłącznie białko pochodzenia roślinnego, które jednak nie wpływają bezpośrednio na zmianę proporcji białek w diecie. Uwzględnia się w niej owoce, ryż, chleb oraz warzywa takie jak szpinak.

Produkty złożone zawierają białka zarówno pochodzenia roślinnego, jak i zwierzęcego. Do przykładów zalicza się sałatkę z kurczakiem i soczewicą, szarlotkę zawierającą jaja czy gotową lasagne bolognese z mięsem mielonym i serem na bazie mleka. Wspomniane wcześniej wegetariańskie zamienniki mięsa także przynależą do tej grupy. Większość obecnych baz danych używanych przez sieci handlowe wciąż nie wyszczególnia zawartości białka pochodzenia roślinnego oraz białka pochodzenia zwierzęcego w tych produktach, dlatego na tę chwilę klasyfikujemy je jako produkty złożone. Dopóki te dane nie są

dla nas w pełni dostępne, przyjmujemy, że białka te są w 50% pochodzenia zwierzęcego, a w 50% roślinnego.

KATEGORIE PRODUKTÓW

Grupy produktów roślinnych kluczowych, produktów roślinnych niekluczowych, produktów złożonych oraz produktów zwierzęcych kluczowych są powiązane z kategoriami produktów¹¹. Załącznik 2 zawiera objaśnienia dotyczące grup, definicje oraz omówienie kategorii produktów.

Produkty roślinne kluczowe	Produkty zwierzęce kluczowe
Rośliny strączkowe	Mięsa
Zamienniki mięsa i ryb	Wyroby mięsne
Sery roślinne i zamienniki nabiału	Ryby
Grzyby	Nabiał
Orzechy	Jaja
Nasiona	Sery

Rysunek 3 – Rozkład kategorii produktów

Pierwszym krokiem we wdrażaniu metodyki narzędzia Protein Tracker przez retailera jest powiązanie tych grup z produktami bądź kategoriami produktów w swojej bazie danych – na przykład poprzez oznaczenie zamienników mięsa jako produktów roślinnych kluczowych, ryżu jako produktu roślinnego niekluczowego, piersi z kurczaka jako produktu zwierzęcego kluczowego, a pizzy z mięsem lub serem jako produktu złożonego.

2. Wyliczanie wolumenu sprzedaży i ilości białka

Kolejnym krokiem jest wyliczenie łącznego wolumenu sprzedaży produktów z każdej z grup. Wymaga to pomnożenia wagi produktu przez liczbę

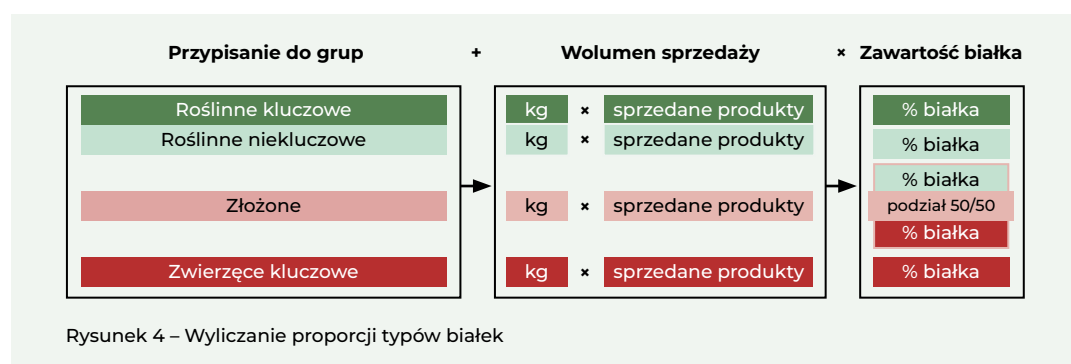
¹¹ Kategoryzacja ta została stworzona na podstawie klasyfikacji produktów niderlandzkiego Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego i Środowiska zgodnie z bazą danych NEVO Online, preferencjami sieci handlowych oraz opiniami ekspertów. Opracowane grupowanie poszczególnych kategorii produktów zostało dokładnie zweryfikowane przez uczelnię Wageningen University & Research Centre.

sprzedanych produktów. Następnie należy wyliczyć łączną zawartość białka w kilogramach w całkowitej sprzedaży każdego z produktów i zsumować otrzymane wartości dla każdej grupy. Wyliczenie łącznej zawartości białka polega na pomnożeniu zawartości białka w produkcie (%) przez wcześniej wyliczony wolumen sprzedaży tego produktu. Działanie wzoru ilustruje rysunek 4. Sieci handlowe mają do dyspozycji dwie metody:

1. Wyliczenie zawartości białka z wykorzystaniem etykiet produktów żywnościowych: wśród informacji o wartości odżywczej produktu podawana jest ilość białka na 100 gramów produktu. Przy pomocy tych danych można określić zawartość białka w każdym produkcie.
2. Wyliczenie zawartości białka na podstawie danych z jednej z baz składu żywności: jeżeli etykieta produktu nie jest dostępna, zawartość białka w produkcie lub kategorii produktów można oszacować za pomocą wspomnianych wcześniej baz danych – NEVO Online, FAO, Nutrition Table czy „Tabeli wartości odżywczej produktów spożywczych i potraw” NIZP PZH – PIB.

FAZA 1 I 2

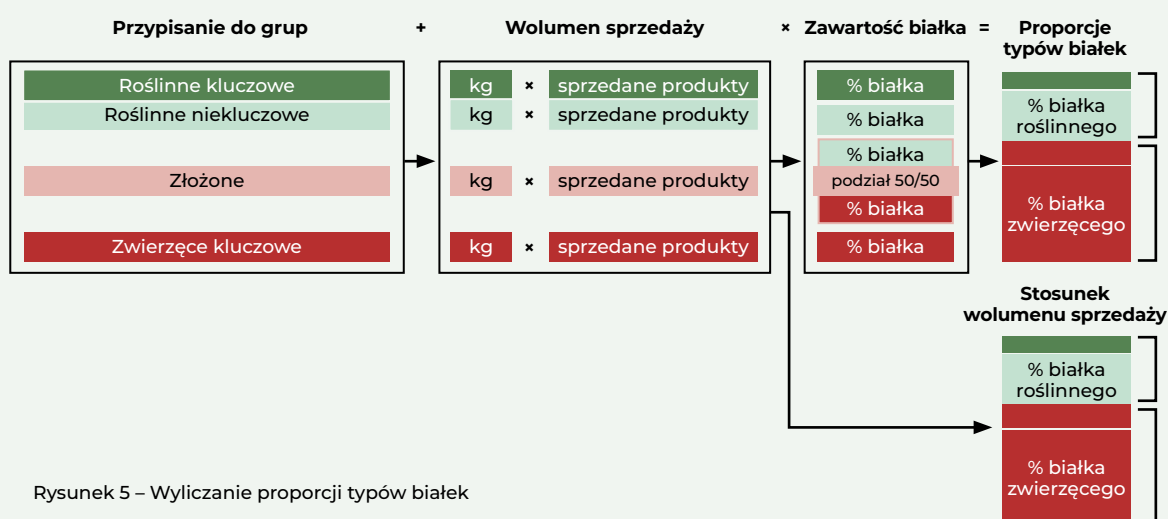
W fazie 1 wdrażania metodyki narzędzia Protein Tracker w bazie danych retailera prawdopodobnie nie będą dostępne etykiety cyfrowe informujące o zawartości białka w każdym z produktów. W przypadku braku takich danych do ich oszacowania można wykorzystać bazy składu żywności¹². W fazie 2 zawartość białka w każdym produkcie ujętym w bazie danych sieci handlowej powinna być znana (dzięki danym zebranych w okresie wdrażania narzędzia Protein Tracker). Tym samym zewnętrzne bazy danych nie są już potrzebne.

¹² Zawartość białka podawana w bazach składu żywności może nie być w pełni precyzyjna, ponieważ jest to uśredniona wartość dla typu produktu. Zalecamy, aby sieci handlowe zainwestowały w stworzenie bazy danych przechowującej informacje o zawartościach białka zgodnie z wartościami podawanymi na etykietach produktów.

3. Wyliczanie proporcji typów białek

Po ustaleniu ilości sprzedawanego białka dla każdej z grup czas przyjrzeć się proporcjom typów białek. Proporcje ilości białka wyliczane na podstawie całkowitego wolumenu sprzedaży są ustalane oddzielnie dla każdej z grup. W celu ustalenia ostatecznego stosunku białek zwierzęcych do białek roślinnych sumuje się wartości uzyskane w każdej z grup. Grupa produktów roślinnych kluczowych, grupa produktów roślinnych niekluczowych oraz 50% grupy produktów złożonych wliczane są do białek roślinnych. Grupę produktów zwierzęcych kluczowych oraz pozostałe 50% grupy produktów złożonych wlicza się do białek zwierzęcych. W rezultacie otrzymujemy zestawienie łącznych wolumenów sprzedaży oraz stosunek sprzedaży białek roślinnych (na zielono) do białek zwierzęcych (na czerwono).

Rysunek 5 – Wyliczanie proporcji typów białek

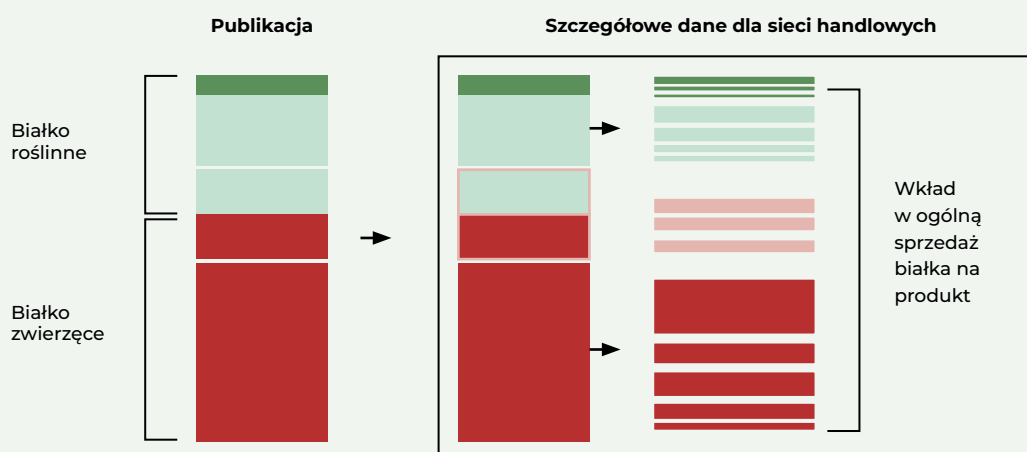
4. Raportowanie postępów

Ostatnim krokiem w użytkowaniu narzędzia Protein Tracker jest raportowanie postępów. Uczestniczące sieci handlowe zostaną zaopatrzone w arkusz do raportowania wyników z narzędzia Protein Tracker, który umożliwi im udostępnienie danych dotyczących całkowitego wolumenu sprzedaży oraz ilości sprzedawanych białek w rozbiciu na grupy produktów. Informacje te mogą być wykorzystywane w corocznych raportach ESG sieci.

NOWE MOŻLIWOŚCI DLA SIECI HANDLOWYCH

Protein Tracker dostarcza szczegółowych danych na temat grup i kategorii produktów w całym asortymencie żywności przeznaczonej do spożycia przez ludzi, tym samym ułatwiając sieciom handlowym podjęcie decyzji co do kolejnych kroków. Mając do dyspozycji aktualną wiedzę o tym, które kategorie produktów mają największy wpływ na stosunek sprzedaży białek pochodzenia zwierzęcego do białek pochodzenia roślinnego, retailerzy mogą wprowadzać oraz sprawniej monitorować interwencje, takie jak wdrażanie nowych produktów, promocja sprzedaży, ustalanie cen i zmiana układu wnętrza sklepu.

Co więcej, Protein Tracker wspiera detalistów w mierzeniu i redukcji emisji z zakresu 3. – tych związanych z całym łańcuchem wartości, w tym produkcją żywności. Ponieważ aż 98% emisji w handlu detalicznym pochodzi właśnie z tego obszaru¹³, ograniczenie ich będzie kluczowe dla osiągnięcia neutralności klimatycznej. Szczególne znaczenie ma tu produkcja mięsa i nabiału, odpowiadająca za połowę emisji z zakresu 3. w sektorze spożywczym¹⁴. Dzięki wykorzystaniu danych zebranych przez Protein Tracker sieci handlowe mogą precyzyjnie określić, czy ich działania realnie przyczyniają się do zwiększenia udziału białek roślinnych i zmniejszenia wpływu sektora spożywczego na klimat.

Rysunek 6 – Publikacje i korzyści dla sieci handlowych

13 P. Spiller, S. Hoffman, C. Ling, P. Diez, & V. Mathur. (2024, July 31). *Retailers' climate road map: Charting paths to decarbonized value chains*. McKinsey Sustainability. mckinsey.com/capabilities/sustainability/our-insights/retailers-climate-road-map-charting-paths-to-decarbonized-value-chains.

14 C. Delberghe, A. Delbarre, R. Herbert, F. Laizet, D. Läubli, R. Vallöf, & T. Rüdiger Smith. (2023). *The State of Grocery Retail 2023 – Europe: Living with and responding to uncertainty*. McKinsey & Company & EuroCommerce. eurocommerce.eu/app/uploads/2023/05/State-of-grocery-2023_Low-res.pdf.

Nieustanne udoskonalanie

Nadrzędnym celem narzędzia Protein Tracker jest zapewnienie kompleksowej i precyzyjnej ewaluacji postępów poczynionych w kierunku białek przyszłości – czyli bardziej zrównoważonych i innowacyjnych źródeł białka. Obejmują one przede wszystkim białka roślinne (np. soja, groch, ciecierzycza, fasola, soczewica), ale także mykoproteiny, białka pochodzące z alg, mięso hodowane komórkowo oraz białka wytwarzane dzięki fermentacji precyzyjnej.

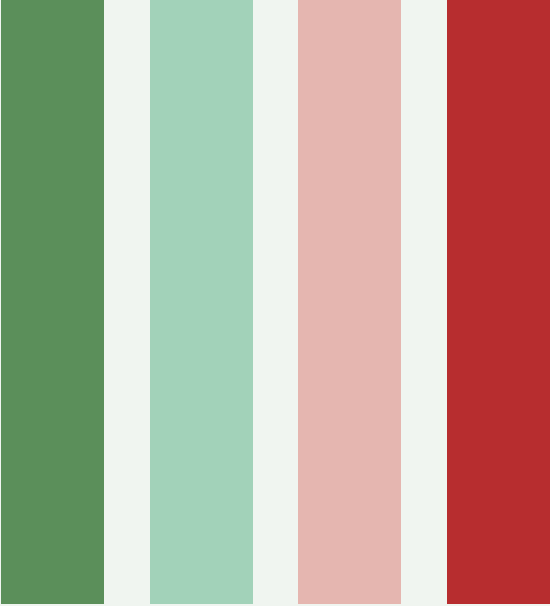
Największą z zalet Protein Trackera jest jej nieustanne udoskonalanie – oznacza to pomaganie retailerom w dążeniu do punktu, w którym mają do dyspozycji aktualne i rzetelne dane dotyczące zawartości białek roślinnych i zwierzęcych w każdym produkcie.

Zespół projektu Protein Tracker w Polsce, który obejmuje organizacje ProVeg Polska i RoślinnieJemy, a także wszystkie uczestniczące sieci handlowe, regularnie organizuje spotkania poświęcone ewaluacji i ulepszaniu metody. Firmy zainteresowane udziałem mogą wysłać zapytania na adres mailowy Marcina Tischnera (ProVeg Polska, marcin.tischner@proveg.org) lub Macieja Otrębskiego (RoślinnieJemy, maciej.otrebski@roslinniejemy.org).

POSZERZANIE ZAKRESU DZIAŁAŃ PROTEIN TRACKERA

Całkowita ilość białka spożywanego w Polsce nie pochodzi oczywiście wyłącznie z retailerów. W celu uzyskania bardziej kompleksowego obrazu postępów poczynionych w kierunku zwiększenia udziału białek roślinnych w sprzedaży organizacje ProVeg Polska i RoślinnieJemy dążą do tego, by w przyszłości narzędzie Protein Tracker mogło znaleźć zastosowanie także w sektorze gastronomicznym.

Ponadto za istotne uważamy uwzględnianie najlepszych praktyk stosowanych za granicą. Poza Holandią, metody mierzenia postępów w zwiększaniu udziału białek alternatywnych w sprzedaży wypracowało także kilka innych państw europejskich. Organizacje odpowiedzialne za opracowanie narzędzia Protein Tracker, Green Protein Alliance i ProVeg, chcą nawiązać współpracę z tymi inicjatywami i wspólnie dążyć do wypracowania europejskiego standardu.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK 1 –
Grupowanie kategorii

ZAŁĄCZNIK 2 –
Określenie kategorii produktów i definicje

ZAŁĄCZNIK 1 – Grupowanie kategorii

Grupa produktów	Kategoria produktów	Podkategoria	Grupa białek
Owoce i warzywa	Rośliny strączkowe w puszcze	Rośliny strączkowe	Roślinne kluczowe
Owoce i warzywa	Warzywa	Mrożone rośliny strączkowe	Roślinne kluczowe
Owoce i warzywa	Kiełki	Kiełki	Roślinne kluczowe
Owoce i warzywa	Orzechy	Orzechy, orzeszki ziemne	Roślinne kluczowe
Owoce i warzywa	Grzyby	Nieprzetworzone, gotowe do spożycia	Roślinne kluczowe
Produkty do wypieków	Orzechy	Orzechy prażone	Roślinne kluczowe
Produkty do wypieków	Składniki wypieków	Wegański substytut jaja	Roślinne kluczowe
Smarowidła	Pasty kanapkowe	Masło z orzechów ziemnych, masło orzechowe	Roślinne kluczowe
Smarowidła	Hummus	Hummus	Roślinne kluczowe
Lód	Roślinna alternatywa dla lodów na bazie mleka	Roślinna alternatywa dla lodów na bazie mleka	Roślinne kluczowe
Napoje	Napoje czekoladowe	Roślinne napoje czekoladowe	Roślinne kluczowe
Zboża	Makaron	Makaron z roślin strączkowych	Roślinne kluczowe
Ser	Roślinna alternatywa dla serów regionalnych	Roślinna alternatywa dla serów regionalnych	Roślinne kluczowe
Ser	Alternatywy dla innych serów	Do pieczenia, gotowania i inne	Roślinne kluczowe
Ser	Alternatywy dla sera w plastrach i w blokach	Ser holenderski/ser kozi	Roślinne kluczowe
Ser	Alternatywy dla tartego sera	Alternatywy dla tartego sera	Roślinne kluczowe
Ser	Alternatywy dla serków do smarowania	Ser śmietankowy, przetwory mleczne do smarowania	Roślinne kluczowe
Dodatki do dań	Sosy	Sos orzechowy	Roślinne kluczowe
Orzechy	Orzechy	Nieprzetworzone, prażone	Roślinne kluczowe
Orzechy	Orzechy	Orzechy solone, z przyprawami	Roślinne kluczowe
Orzechy	Orzechy	Nasiona	Roślinne kluczowe
Orzechy	Orzechy	Niesolone	Roślinne kluczowe
Tłuszcze, oleje, oliwy i ocet	Masła	Margaryna	Roślinne kluczowe
Tłuszcze, oleje, oliwy i ocet	Masła	Masło roślinne (w stanie stałym)	Roślinne kluczowe
Tłuszcze, oleje, oliwy i ocet	Masła	Masło roślinne (w płynie)	Roślinne kluczowe
Rośliny strączkowe	Rośliny strączkowe	Suche	Roślinne kluczowe
Rośliny strączkowe	Rośliny strączkowe	W puszkach, workach lub słoikach	Roślinne kluczowe
Tapas	Hummus do tapas	Hummus	Roślinne kluczowe
Mięso/ryby/drób	Wegańskie mięso z puszki, wegański zamiennik ryby	Wegańskie mięso z puszki, wegański zamiennik ryby	Roślinne kluczowe
Mięso/ryby/drób	Ryby i produkty rybactwa	Wakame, wodorosty morskie	Roślinne kluczowe
Mięso/ryby/drób	Zamienniki mięsa	Burgery, kiełbaski, mielone	Roślinne kluczowe
Mięso/ryby/drób	Zamienniki mięsa	Falafel, wegańskie klopsiki	Roślinne kluczowe
Mięso/ryby/drób	Zamienniki mięsa	Inne	Roślinne kluczowe
Mięso/ryby/drób	Zamienniki mięsa	Sznycel	Roślinne kluczowe
Mięso/ryby/drób	Zamienniki mięsa	Tofu, tempeh, seitan	Roślinne kluczowe
Mięso/ryby/drób	Przetworzone mięsa roślinne	Smarowidła	Roślinne kluczowe
Mięso/ryby/drób	Przetworzone mięsa roślinne	W plastrach	Roślinne kluczowe
Mięso/ryby/drób	Przetworzone mięsa roślinne	Inne	Roślinne kluczowe
Mięso/ryby/drób	Przetworzone mięsa roślinne	Regionalne	Roślinne kluczowe
Mięso/ryby/drób	Przetworzone mięsa roślinne	Na grilla	Roślinne kluczowe
Kuchnie świata	Inne kontynenty	Rośliny strączkowe	Roślinne kluczowe
Kuchnie świata	Kuchnia orientalna	Indonezyjski sos orzechowy	Roślinne kluczowe
Nabiał	Napoje roślinne	Schłodzone	Roślinne kluczowe
Nabiał	Napoje roślinne	O długim terminie przydatności do spożycia	Roślinne kluczowe
Nabiał	Roślinne alternatywy dla nabiału	Jogurt, śmietanki do gotowania, desery	Roślinne kluczowe
Owoce i warzywa	Ziemniaki	Ziemniaki	Roślinne niekluczowe
Owoce i warzywa	Owoce w puszcze	Owoce w puszcze	Roślinne niekluczowe
Owoce i warzywa	Warzywa w puszcze	Warzywa (z wyłączeniem roślin strączkowych)	Roślinne niekluczowe

Grupa produktów	Kategoria produktów	Podkategoria	Grupa białek
Owoce i warzywa	Owoce	Cytrusy, banany	Roślinne niekluczowe
Owoce i warzywa	Owoce	Owoce	Roślinne niekluczowe
Owoce i warzywa	Owoce	Owoce mrożone	Roślinne niekluczowe
Owoce i warzywa	Owoce	Owoce twarde	Roślinne niekluczowe
Owoce i warzywa	Owoce	Owoce miękkie, owoce egzotyczne	Roślinne niekluczowe
Owoce i warzywa	Warzywa	Gotowe do obróbki termicznej	Roślinne niekluczowe
Owoce i warzywa	Warzywa	Surowe warzywa świeże w całości	Roślinne niekluczowe
Owoce i warzywa	Warzywa	Świeże warzywa gotowe do obróbki termicznej	Roślinne niekluczowe
Owoce i warzywa	Warzywa	Owoce i warzywa obrane, krojone i szatkowane	Roślinne niekluczowe
Owoce i warzywa	Bakalie	Owoce suszone	Roślinne niekluczowe
Owoce i warzywa	Warzywa cebulowe i papryki	Cebula, czosnek, papryka itp.	Roślinne niekluczowe
Owoce i warzywa	Zupa błyskawiczna	Zupa błyskawiczna warzywna	Roślinne niekluczowe
Wyroby piekarnicze	Bułki do wypieku	Chleb pełnoziarnisty lub biały do wypieku	Roślinne niekluczowe
Wyroby piekarnicze	Przekąski do wypieku	Wegańskie alternatywy (ciasto, pączki)	Roślinne niekluczowe
Wyroby piekarnicze	Bochenek chleba	Bułki, chleb lub bagietka do wypieku	Roślinne niekluczowe
Wyroby piekarnicze	Chlebek lub ciasto owocowe	Chlebek owocowy	Roślinne niekluczowe
Wyroby piekarnicze	Chleb lub bagietka pakowane w zmodyfikowanej atmosferze	Bułki, chleb lub bagietka do wypieku	Roślinne niekluczowe
Wyroby piekarnicze	Słodkie wypieki	Wegańskie słodkie wypieki	Roślinne niekluczowe
Wyroby piekarnicze	Bagietka do wypieku	Bagietka do wypieku	Roślinne niekluczowe
Wyroby piekarnicze	Chleby	Chleby roślinne	Roślinne niekluczowe
Produkty do wypieków	Mieszanka do wypieku	Chleb	Roślinne niekluczowe
Produkty do wypieków	Mieszanka do wypieku	Smażone przekąski mączne	Roślinne niekluczowe
Produkty do wypieków	Składniki wypieków	Mąka	Roślinne niekluczowe
Produkty do wypieków	Składniki wypieków	Skrobia ziemniaczana	Roślinne niekluczowe
Produkty do wypieków	Składniki wypieków	Cukier, substancje słodzące, dekoracje cukrowe	Roślinne niekluczowe
Produkty do wypieków	Składniki wypieków	Owoce w puszcze	Roślinne niekluczowe
Produkty do wypieków	Składniki wypieków	Owoce południowe	Roślinne niekluczowe
Smarowidła	Słodkie pasty	Pasty owocowe, dżem, marmolada	Roślinne niekluczowe
Smarowidła	Słodkie pasty	Posypka na chleb	Roślinne niekluczowe
Smarowidła	Roślinne pasty kanapkowe	Roślinne pasty kanapkowe (z wyłączeniem hummusu)	Roślinne niekluczowe
Smarowidła	Słodkie pasty	Holenderski chleb kokosowy	Roślinne niekluczowe
Produkty convenience	Dania gotowe	Posiłki roślinne	Roślinne niekluczowe
Produkty convenience	Dania gotowe	Sushi roślinne	Roślinne niekluczowe
Produkty convenience	Dania gotowe	Roślinny makaron, lasagne, gnocchi	Roślinne niekluczowe
Produkty convenience	Dania gotowe	Gotowe dania roślinne, pizza	Roślinne niekluczowe
Lód	Lód w kostkach	Lód w kostkach	Roślinne niekluczowe
Lód	Lody wodne, sorbet	Lody wodne, sorbet	Roślinne niekluczowe
Dania mrożone	Mrożone dania roślinne, pizza	Mrożone dania roślinne, pizza	Roślinne niekluczowe
Dania mrożone	Mrożone dania roślinne	Mrożone dania roślinne, pizza, chleb	Roślinne niekluczowe
Mrożonki	Ziemniaki mrożone	Ziemniaki mrożone	Roślinne niekluczowe
Mrożonki	Mrożone owoce	Mrożone owoce	Roślinne niekluczowe
Mrożonki	Mrożone owoce	Mrożone owoce	Roślinne niekluczowe
Mrożonki	Mrożony chleb i słodkie wypieki roślinne	Mrożony chleb roślinny i słodkie wypieki roślinne	Roślinne niekluczowe
Mrożone przekąski	Wegańskie	Wegańskie	Roślinne niekluczowe
Napoje	Napoje alkoholowe	Napoje alkoholowe	Roślinne niekluczowe
Napoje	Napoje bezalkoholowe	Napoje bezalkoholowe	Roślinne niekluczowe
Napoje	Kawa	Kawa i kakao	Roślinne niekluczowe

Grupa produktów	Kategoria produktów	Podkategoria	Grupa białek
Napoje	Kawa	Ziarna kawy (całe, zmielone)	Roślinne niekluczowe
Napoje	Kawa	Kawa w kapsułkach, saszetkach, kawa rozpuszczalna bez mleka lub z mlekiem roślinnym	Roślinne niekluczowe
Napoje	Dodatki do kawy	Cukier	Roślinne niekluczowe
Napoje	Soki	Świeże soki	Roślinne niekluczowe
Napoje	Soki	Szoty	Roślinne niekluczowe
Napoje	Herbata	Herbata	Roślinne niekluczowe
Napoje	Woda	Woda	Roślinne niekluczowe
Zboża	Alternatywy dla chleba	Krakersy	Roślinne niekluczowe
Zboża	Alternatywy dla chleba	Ciasto owocowe	Roślinne niekluczowe
Zboża	Alternatywy dla chleba	Krakersy ryżowe	Roślinne niekluczowe
Zboża	Płatki śniadaniowe	Płatki owsiane i inne płatki zbożowe	Roślinne niekluczowe
Zboża	Makaron	Roślinny makaron, lasagne, gnocchi	Roślinne niekluczowe
Zboża	Ryż	Ryż	Roślinne niekluczowe
Zboża	Zboża regionalne	Bulgur, kuskus, kuskus perłowy, risotto	Roślinne niekluczowe
Zboża	Zboża regionalne	Komosa ryżowa	Roślinne niekluczowe
Zboża	Zboża regionalne	Granola, płatki śniadaniowe	Roślinne niekluczowe
Przekąski o długim okresie przydatności do spożycia	Chipsy	Dipy	Roślinne niekluczowe
Przekąski o długim okresie przydatności do spożycia	Chipsy	Chipsy roślinne	Roślinne niekluczowe
Przekąski o długim okresie przydatności do spożycia	Chipsy	Popcorn	Roślinne niekluczowe
Przekąski o długim okresie przydatności do spożycia	Czekolada	Czekoladki roślinne, słodczyce	Roślinne niekluczowe
Ciastka	Ciastka	Roślinne ciastka itp.	Roślinne niekluczowe
Zioła i przyprawy	Zioła	Zioła i przyprawy	Roślinne niekluczowe
Zioła i przyprawy	Zioła	Świeże zioła	Roślinne niekluczowe
Dania gotowe	Roślinne sałatki, dania gotowe i pizza	Roślinne sałatki, dania gotowe i pizza	Roślinne niekluczowe
Dania gotowe	Kanapki	Wegańskie kanapki	Roślinne niekluczowe
Dodatki do dań	Inne	Inne	Roślinne niekluczowe
Dodatki do dań	Koszyczki z ciasta francuskiego	Koszyczki z ciasta francuskiego	Roślinne niekluczowe
Dodatki do dań	Przyprawy i dodatki	Ketchup, sos curry, musztarda, sosy naturalnie roślinne	Roślinne niekluczowe
Dodatki do dań	Przyprawy i dodatki	Sosy roślinne	Roślinne niekluczowe
Dodatki do dań	Przyprawy i dodatki	Majonez roślinny	Roślinne niekluczowe
Dodatki do dań	Przyprawy i dodatki	Przyprawy	Roślinne niekluczowe
Dodatki do dań	Dodatki do sałatek	Ocety roślinne, grzanki, zioła, orzechy	Roślinne niekluczowe
Tłuszcze, oleje, oliwy i ocet	Ocet	Ocet	Roślinne niekluczowe
Tłuszcze, oleje, oliwy i ocet	Oleje i oliwy	Oleje i oliwy	Roślinne niekluczowe
Inne kategorie	Produkty bezglutenowe	Mieszanka produktów roślinnych	Roślinne niekluczowe
Produkty słone	Słone przekąski	Roślinna mieszanka orzechów, popcorn, krakersy	Roślinne niekluczowe
Produkty słone	Słone przekąski	Roślinna mieszanka orzechów, słone przekąski, krakersy ryżowe	Roślinne niekluczowe
Słodkie przekąski	Słodczyce	Słodczyce roślinne, lukrecja	Roślinne niekluczowe
Słodkie przekąski	Słodkie przekąski	Roślinne musli i batony energetyczne	Roślinne niekluczowe
Słodkie przekąski	Słodkie przekąski	Batony roślinne	Roślinne niekluczowe
Zupa	Rosół i bulion	Warzywa, grzyby	Roślinne niekluczowe
Zupa	Zupa z makaronem	Warzywna, o smaku grzybowym	Roślinne niekluczowe
Zupa	Zupa w puszcze lub w woreczku	Zupa roślinna	Roślinne niekluczowe
Tapas	Smarowidła roślinne do tapas	Smarowidła roślinne do tapas (z wyłączeniem hummusu)	Roślinne niekluczowe

Grupa produktów	Kategoria produktów	Podkategoria	Grupa białek
Tapas	Oliwki, suszone owoce, suszone pomidory	Oliwki, suszone owoce, suszone pomidory	Roślinne niekluczowe
Kuchnie świata	Kuchnia włoska	Pomidory suszone, papryka w oleju, oliwki, kapary	Roślinne niekluczowe
Kuchnie świata	Kuchnia włoska	Pomidory w puszcze, passata, przecier pomidorowy, pomidory krojone	Roślinne niekluczowe
Kuchnie świata	Ameryka Środkowa	Wrapy, tortilla, taco	Roślinne niekluczowe
Kuchnie świata	Kuchnia orientalna	Makaron ryżowy, papier ryżowy	Roślinne niekluczowe
Kuchnie świata	Kuchnia włoska	Tost roślinny	Roślinne niekluczowe
Kuchnie świata	Zestaw składników do samodzielnego przygotowania posiłku	Zestaw składników do samodzielnego przygotowania posiłku	Roślinne niekluczowe
Kuchnie świata	Ameryka Środkowa	Warzywa w puszcze (jalapeño)	Roślinne niekluczowe
Kuchnie świata	Ameryka Środkowa	Guacamole, salsa	Roślinne niekluczowe
Kuchnie świata	Ameryka Środkowa	Mleko kokosowe, płatki kokosowe	Roślinne niekluczowe
Kuchnie świata	Kuchnia orientalna	Przyprawy i dodatki (kimchi, cebula, mieszanki przypraw)	Roślinne niekluczowe
Kuchnie świata	Kuchnia orientalna	Sos sojowy, ostry sos	Roślinne niekluczowe
Kuchnie świata	Kuchnia orientalna	Wegańskie krakersy krewetkowe	Roślinne niekluczowe
Kuchnie świata	Kuchnia orientalna	Suszona mieszanka przypraw	Roślinne niekluczowe
Wyroby piekarnicze	Croissant do wypieku	Croissant	Produkty złożone
Wyroby piekarnicze	Przekąski do wypieku	Bułki, bułeczki itp.	Produkty złożone
Wyroby piekarnicze	Słodycze do wypieku	Ciasta, ciasteczka itp.	Produkty złożone
Wyroby piekarnicze	Chleby	Mieszanka	Produkty złożone
Wyroby piekarnicze	Wyroby cukiernicze	Małe tarty i ciasta	Produkty złożone
Wyroby piekarnicze	Wyroby cukiernicze	Ciasta, bochenki	Produkty złożone
Wyroby piekarnicze	Rozmrożone słodkie wypieki	Ciasto, pączki, babeczki itp.	Produkty złożone
Wyroby piekarnicze	Miękki chleb	Miękkie bułki	Produkty złożone
Wyroby piekarnicze	Miękki chleb	Brioszka, bułki mleczne itp.	Produkty złożone
Wyroby piekarnicze	Wyroby cukiernicze pakowane w zmodyfikowanej atmosferze	Foccacia, croissanty, roladki z kiełbasą itp.	Produkty złożone
Wyroby piekarnicze	Słodkie ciasta pakowane w zmodyfikowanej atmosferze	Cynamonki, croissanty czekoladowe itp.	Produkty złożone
Produkty do wypieków	Mieszanki do pieczenia	Ciasta, herbatniki	Produkty złożone
Smarowidła	Słodkie smarowidła	Posypki czekoladowe	Produkty złożone
Smarowidła	Słodkie smarowidła	Pasta czekoladowa	Produkty złożone
Produkty convenience	(Świeża) pizza	(Świeża) pizza	Produkty złożone
Produkty convenience	Wyroby piekarnicze, wyroby cukiernicze, inne produkty zbożowe	Bapao, inne przekąski	Produkty złożone
Produkty convenience	Wyroby piekarnicze, wyroby cukiernicze inne produkty zbożowe	Kanapki	Produkty złożone
Produkty convenience	Wyroby piekarnicze, wyroby cukiernicze, inne produkty zbożowe	Quiche, bagietka z pastą	Produkty złożone
Produkty convenience	Wyroby piekarnicze, wyroby cukiernicze, inne produkty zbożowe	Naleśniki	Produkty złożone
Produkty convenience	Wyroby piekarnicze, wyroby cukiernicze, inne produkty zbożowe	Millefeuille zawierające masło	Produkty złożone
Produkty convenience	Wyroby piekarnicze, wyroby cukiernicze, inne produkty zbożowe	Bagietka maślana, nadziewany chleb	Produkty złożone
Produkty convenience	Dania gotowe	Dania polskie	Produkty złożone
Produkty convenience	Dania gotowe	Dania włoskie	Produkty złożone
Produkty convenience	Dania gotowe	Dania orientalne	Produkty złożone
Produkty convenience	Dania gotowe	Inne dania	Produkty złożone
Produkty convenience	Dania gotowe	Świeże makarony	Produkty złożone
Produkty convenience	Dania gotowe	Świeży sos do makaronu	Produkty złożone
Produkty convenience	Danie ze świeżych produktów	Danie ze świeżych produktów	Produkty złożone

Grupa produktów	Kategoria produktów	Podkategoria	Grupa białek
Dania mrożone	Dania mrożone	Dania mieszane zawierające produkty pochodzenia zwierzęcego	Produkty złożone
Dania mrożone	Mrożona pizza	Mrożona pizza	Produkty złożone
Dania mrożone	Mrożone zupy	Mrożone zupy	Produkty złożone
Mrożonki	Mrożone millefeuille i wyroby cukierniczenicze	Mrożone millefeuille i wyroby cukiernicze	Produkty złożone
Mrożonki	Mrożony chleb	Mrożony chleb	Produkty złożone
Mrożonki	Mrożone wyroby cukiernicze i desery	Mrożone wyroby cukiernicze i desery	Produkty złożone
Mrożone przekąski	Ciasto francuskie, pierogi	Ciasto francuskie, pierogi	Produkty złożone
Mrożone przekąski	Przekąski orientalne	Przekąski orientalne	Produkty złożone
Napoje	Smoothie	Smoothie	Produkty złożone
Zboża	Alternatywy dla chleba	Krakersy serowe	Produkty złożone
Zboża	Makaron	Świeży makaron zawierający jaja	Produkty złożone
Zboża	Makaron	Tortellini, ravioli	Produkty złożone
Inne produkty o długim okresie przydatności do spożycia	Makaron	Dania gotowe	Produkty złożone
Przekąski o długim okresie przydatności do spożycia	Chipsy	Chipsy	Produkty złożone
Przekąski o długim okresie przydatności do spożycia	Czekolada	Batony	Produkty złożone
Ciastka i herbatniki	Świeże ciastka	Ciastka	Produkty złożone
Ciastka	Świeże ciastka	Świeże ciastka itp.	Produkty złożone
Dania gotowe	Kanapki	Kanapki ze składnikami pochodzenia zwierzęcego	Produkty złożone
Dania gotowe	Salatki (świeże i gotowe do spożycia)	Salatki (świeże i gotowe do spożycia)	Produkty złożone
Posiłki gotowe	Posiłki gotowe do spożycia	Posiłki gotowe do spożycia, do podgrzania w kuchence mikrofalowej	Produkty złożone
Dodatki do dań	Przyprawy i dodatki	Dipy	Produkty złożone
Dodatki do dań	Przyprawy i dodatki	Sos do sałatek	Produkty złożone
Inne	Inne	Inne	Produkty złożone
Inne kategorie	Produkty bezglutenowe	Mieszanek produktów	Produkty złożone
Produkty słone	Słone przekąski	Orzechy, słone przekąski, krakersy ryżowe	Produkty złożone
Produkty słone	Słone przekąski	Tosty	Produkty złożone
Słodkie przekąski	Słodycze	Cukierki, lukrecja	Produkty złożone
Słodkie przekąski	Słodkie przekąski	Batony owocowe	Produkty złożone
Słodkie przekąski	Słodkie przekąski	Batony zbożowe, batony energetyczne	Produkty złożone
Zupa	Zupa z makaronem	Warzywna, grzybowa	Produkty złożone
Zupa	Zupy w puszcze lub w woreczku	Zupy zawierające kurczaka, wołowinę, rybę, wieprzowinę, jaja, sery, śmietanę	Produkty złożone
Tapas	Mieszane smarowidła, oliwki z serem	Produkty wegetariańskie	Produkty złożone
Mięso/ryby/drób	Zamienniki mięsa	Wegetariańskie zamienniki mięsa	Produkty złożone
Mięso/ryby/drób	Wędliny	Pasztet i smarowidła mięsne	Produkty złożone
Kuchnie świata	Kuchnia włoska	Pesto, tapenada	Produkty złożone
Kuchnie świata	Kuchnia włoska	Tosty	Produkty złożone
Kuchnie świata	Kuchnia orientalna	Makaron jajeczny	Produkty złożone
Kuchnie świata	Inne	Kuchnia turecka, marokańska, libańska itp.	Produkty złożone
Kuchnie świata	Kuchnia orientalna	Sambal olek	Produkty złożone
Kuchnie świata	Ameryka Środkowa	Sosy, zestawy przypraw, zestaw składników do samodzielnego przygotowania posiłku	Produkty złożone
Kuchnie świata	Kuchnia orientalna	Sosy, zestawy przypraw, zestawy składników do samodzielnego przygotowania posiłków	Produkty złożone
Wyroby piekarnicze	Bułki do wypieku	Nadziwane	Zwierzęce kluczowe
Produkty do wypieków	Mieszanek do pieczenia	Budyń	Zwierzęce kluczowe
Produkty do wypieków	Składniki wypieków	Żelatyna	Zwierzęce kluczowe

Grupa produktów	Kategoria produktów	Podkategoria	Grupa białek
Produkty do wypieków	Gotowe wypieki	Baza do wypieków, tartaletki	Zwierzęce kluczowe
Produkty convenience	Dania gotowe	Sushi z rybami lub jajami	Zwierzęce kluczowe
Produkty mrożone	Drób	Drób	Zwierzęce kluczowe
Produkty mrożone	Ryby i produkty rybołówstwa	Ryby i produkty rybołówstwa	Zwierzęce kluczowe
Produkty mrożone	Mięso	Mięso	Zwierzęce kluczowe
Lód	Lody	Lody, lody włoskie	Zwierzęce kluczowe
Mrożone przekąski	Przekąski mięsne, dziczyzna, drób	Przekąski mięsne, dziczyzna, drób	Zwierzęce kluczowe
Napoje	Kawa	Kawa w kapsułkach, saszetkach, kawa rozpuszczalna z mlekiem, kakao z mlekiem	Zwierzęce kluczowe
Napoje	Napoje czekoladowe	Napoje czekoladowe	Zwierzęce kluczowe
Napoje	Dodatki do kawy	Śmietanka do kawy	Zwierzęce kluczowe
Jaja	Jaja	Jaja	Zwierzęce kluczowe
Inne produkty o długim okresie przydatności do spożycia	Produkty dla niemowląt	Preparaty mlekozastępcze	Zwierzęce kluczowe
Przekąski o długim okresie przydatności do spożycia	Czekolada	Batony czekoladowe, czekoladki	Zwierzęce kluczowe
Ser	Sery regionalne	Sery regionalne	Zwierzęce kluczowe
Ser	Inne	Do pieczenia, gotowania i innych zastosowań	Zwierzęce kluczowe
Ser	W plastrach i blokach	Ser kozi	Zwierzęce kluczowe
Ser	W plastrach i blokach	Ser holenderski	Zwierzęce kluczowe
Ser	Ser tarty	Ser tarty	Zwierzęce kluczowe
Ser	Smarowidła serowe	Ser śmietankowy, smarowidła na bazie mleka	Zwierzęce kluczowe
Dodatki do dań	Przyprawy i dodatki	Sos pieczeniowy	Zwierzęce kluczowe
Dodatki do dań	Przyprawy i dodatki	Majonez	Zwierzęce kluczowe
Tłuszcza, oleje, oliwy i ocet	Masła	Masło do pieczenia, smażenia	Zwierzęce kluczowe
Tłuszcze, oleje, oliwy i ocet	Masła	Masło (w stanie stałym)	Zwierzęce kluczowe
Tłuszcze, oleje, oliwy i ocet	Masła	Masło smakowe	Zwierzęce kluczowe
Zupa	Rosół i bulion	Kurczak, wołowina, wieprzowina, ryba, dziczyzna	Zwierzęce kluczowe
Tapas	Ser w blokach	Ser w blokach	Zwierzęce kluczowe
Tapas	Jaja	Jaja	Zwierzęce kluczowe
Tapas	Smarowidła z produktów pochodzenia zwierzęcego	Smarowidła z produktów pochodzenia zwierzęcego	Zwierzęce kluczowe
Tapas	Mięso/ryby/drób	Drób	Zwierzęce kluczowe
Tapas	Mięso/ryby/drób	Wołowina	Zwierzęce kluczowe
Tapas	Mięso/ryby/drób	Wieprzowina	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Wędliny	Pasty kanapkowe	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Produkty puszkowane	Drób	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Produkty puszkowane	Ryba	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Produkty puszkowane	Mięso	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Kiełbasy suche, wędzone	Kiełbasy suche, wędzone	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Drób	Filet	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Drób	Na grilla	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Drób	Halal	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Drób	Z kośćmi	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Drób	Sznycel	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Inne	Jagnięcina, cielęcina, konina, indyk	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Inne	Do przygotowania	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Wołowina	Burgery, klopsy, inne	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Wołowina	Mięso mielone	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Wołowina	Na grilla	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Wołowina	Halal	Zwierzęce kluczowe

Grupa produktów	Kategoria produktów	Podkategoria	Grupa białek
Mięso/ryby/drób	Wołowina	Partie i części mięsa (do smażenia, gulaszu itp.)	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Wołowina	Kiełbasy	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Wieprzowina	Na grilla	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Wieprzowina	Dodatki (szynka w kostkach itp.)	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Wieprzowina	Sznyceł	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Wieprzowina	Partie i części mięsa (kotlety, szynka, rolada itp.)	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Wieprzowina	Kiełbasy	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Ryby i produkty rybactwa	Owoce morza	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Ryby i produkty rybactwa	Na lunch, brunch, przekąski	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Mięsa przetworzone	W plastrach	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Mięsa przetworzone	Klopsy, inne	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Mięsa przetworzone	Regionalne	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Mięsa przetworzone	Na grilla	Zwierzęce kluczowe
Mięso/ryby/drób	Dziczyzna	Dziczyzna	Zwierzęce kluczowe
Kuchnie świata	Kuchnia włoska	Sosy z mięsem	Zwierzęce kluczowe
Kuchnie świata	Inne	Produkty o długim okresie przydatności do spożycia	Zwierzęce kluczowe
Kuchnie świata	Kuchnia polska	Mięsa	Zwierzęce kluczowe
Kuchnie świata	Kuchnia orientalna	Krakersy krewetkowe	Zwierzęce kluczowe
Kuchnie świata	Kuchnia orientalna	Sos rybny	Zwierzęce kluczowe
Nabiał	Desery mleczne	Budyń/owsianka	Zwierzęce kluczowe
Nabiał	Desery mleczne	Desery	Zwierzęce kluczowe
Nabiał	Mleko	Napoje	Zwierzęce kluczowe
Nabiał	Mleko	Mleko o długim okresie przydatności do spożycia	Zwierzęce kluczowe
Nabiał	Mleko	Mleko świeże	Zwierzęce kluczowe
Nabiał	Nabiał do gotowania	Śmietanka, crème fraîche	Zwierzęce kluczowe
Nabiał	Desery mleczne	Jogurt i inne fermentowane produkty mleczne	Zwierzęce kluczowe
Nabiał	Desery mleczne	Śmietanka, crème fraîche	Zwierzęce kluczowe

ZAŁĄCZNIK 2 – Określenie kategorii produktów i definicje

Określenie kategorii produktów

Protein Tracker koncentruje się wyłącznie na zawartym w produktach białku, a nie na pozostałych wartościach odżywczych czy składnikach produktów spożywczych. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że choć produkty wegańskie często pokrywają się z produktami zawierającymi białko pochodzenia roślinnego, dany produkt nie musi być w 100% wegański, żeby zostać zaliczonym do grupy „roślinne” – np. granola słodzona miodem czy produkty zawierające dodatki („E”) pochodzenia zwierzęcego. Ponieważ białko zawarte w tych produktach jest w całości wegańskie, są one włączane do grupy „roślinne” (kluczowe lub niekluczowe).

ROŚLINNE, WEGETARIAŃSKIE I WEGAŃSKIE

Polski Związek Producentów Żywności Roślinnej w raporcie „Branża żywności roślinnej w Polsce 2024 – dane, szanse i wyzwania” przedstawił definicję produktu roślinnego, która została przesłana również do GUS-u. Według niej:

Produkty roślinne to w pełni roślinne artykuły spożywcze, które mogą stanowić alternatywę pod względem przeznaczenia/sposobu użycia dla konkretnych produktów pochodzenia zwierzęcego oraz ich przetworów, w tym:

- *alternatywy mięsa, ryb i owoców morza oraz ich przetworów,*
- *alternatywy nabiału, w tym alternatywy dla serów, jogurtów, kefirów, napojów mlecznych, jaj, deserów (na bazie mleka, śmietany, twarogu, jaj) i innych produktów powstających na bazie surowców roślinnych będących alternatywą dla tradycyjnych produktów na bazie składników odzwierzęcych,*
- *inne produkty tradycyjnie roślinnego pochodzenia, w tym: tofu, tempeh, seitan, hummus, pasty warzywne i inne produkty roślinne występujące w roli roślinnej alternatywy dla konkretnych produktów odzwierzęcych¹⁵.*

Natomiast na poziomie międzynarodowym w chwili obecnej nie ma jeszcze ustandaryzowanej definicji określenia „pochodzenia roślinnego” (ang. plant-based) – eksperci z Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej

¹⁵ Polski Związek Producentów Żywności Roślinnej. (2024, October). *Branża żywności roślinnej w Polsce 2024 – dane, szanse i wyzwania*. roslinniproducenci.org/publikacje/.

(ang. International Organization for Standardization, ISO) dążą do jej opracowania. Z tego powodu w metodyce narzędzia Protein Tracker produkty klasyfikowane są jako „wegańskie” lub „wegetariańskie” na podstawie definicji akceptowanych przez ogół społeczeństwa.

Wegańskie: nie zawierają żadnych składników ani substancji pomocniczych pochodzenia zwierzęcego. Produkty oznaczone jako „wegańskie” są automatycznie klasyfikowane jako „roślinne kluczowe” lub „roślinne niekluczowe”. Białko pozyskane z grzybów lub mikroorganizmów (grzyby, drożdże, mykoproteiny itp.) również jest wegańskie.

Wegetariańskie: nie zawierają żadnych produktów ani produktów ubocznych pochodzących z uboju. Produkty oznaczone jako „wegetariańskie” często składają się (w pewnym stopniu) ze składników pochodzenia zwierzęcego i są zaliczane do grupy „białko zwierzęce kluczowe” lub do grupy „produkty złożone”.

INNOWACJA

W segmencie produktów (wysoko)białkowych roi się od nowinek. Praktycznie codziennie nowo opracowane produkty trafiają na półki sieci handlowych.

Spójrzmy chociażby na potencjalnie przełomowe mięso hodowane komórkowo czy produkty zawierające białko wytwarzane w procesie fermentacji precyzyjnej. Klasyfikacja produktów w narzędziu Protein Trackera na roślinne, zwierzęce lub złożone ma być zgodna ze społecznie akceptowanymi definicjami tych produktów. Kiedykolwiek tylko w którymś z tych określeń pojawia się nieścisłość, temat ten jest omawiany przez zespół projektowy narzędzia Protein Tracker. Metodyka narzędzia będzie na bieżąco aktualizowana i dostosowywana do rozwoju technologicznego i społecznego.

GRUPY I KATEGORIE PRODUKTÓW

Wiele kategorii produktów jest klasyfikowanych przez nas jako „produkty złożone”, nawet jeśli produkty z tej kategorii zawierają w swoim składzie wyłącznie białka pochodzenia roślinnego. Wynika to z faktu, że niektóre produkty z tych (pod)kategorii zawierają niewielką ilość białek pochodzenia zwierzęcego.

Są to kategorie takie jak: chipsy, czekolada, granola czy croissanty. Zdecydowaliśmy się zaklasyfikować te kategorie do „produktów złożonych” z następujących powodów:

1. Dokonując wyliczeń dla tych produktów z przyjęciem proporcji 50/50, unikamy wypaczenia danych, jako że 50% białek zawartych w tych kategoriach zalicza się już do ilości sprzedanego białka pochodzenia roślinnego.
2. Zaklasyfikowanie tych produktów jako w pełni roślinnych zmniejszyłoby zachętę dla menedżerów kategorii produktów spożywczych do wegania-zowania produktów, które wciąż zawierają niewielkie ilości składników odzwierzęcych.
3. Problemy dotyczące precyzyjności danych rozwiążą się automatycznie, gdy tylko zostaną zakończone pomiary na poziomie produktów i każdy z produktów zawierających jedynie białko pochodzenia roślinnego zostanie zaliczony do grupy „roślinne kluczowe” lub „roślinne niekluczowe”.

W metodyce narzędzia Protein Tracker podczas przypisywania grup produktów do (pod)kategorii produktów kierowano się następującymi zasadami:

- Jeżeli wszystkie produkty z danej (pod)kategorii są pochodzenia roślinnego lub wegańskie, kategoria ta zostanie sklasyfikowana jako „roślinne kluczowe/niekluczowe”.
- Jeżeli dana (pod)kategoria zalicza się do grupy produktów, które odgrywają istotną rolę w zwiększeniu spożycia białek pochodzących z alternatywnych źródeł („kluczowe”), klasyfikuje się ją jako „roślinne kluczowe” lub „zwierzęce kluczowe”.
- Jeżeli dana (pod)kategoria zawiera przeważnie produkty pochodzenia roślinnego, ale znajdują się w niej także produkty zawierające składniki zwierzęce, zostanie ona sklasyfikowana jako „produkty złożone”.
- Jeżeli dana (pod)kategoria zawiera produkty wegańskie/pochodzenia roślinnego, produkty wegetariańskie oraz mięso/ryby/drób, oznacza się ją jako „produkty złożone”.
- Jeżeli produkty w danej (pod)kategorii zawierają wyłącznie składniki pochodzenia zwierzęcego, taka kategoria zostanie sklasyfikowana jako „zwierzęce kluczowe”.
- Staramy się zawsze oddzielać (pod)kategorie zawierające produkty pochodzenia zwierzęcego od tych zawierających produkty pochodzenia roślinnego. W przypadku gdy nie jest to możliwe, taka (pod)kategoria produktów zostaje sklasyfikowana jako „produkty złożone”.
- Jeżeli dana (pod)kategoria zawiera prawie wyłącznie produkty pochodzenia zwierzęcego, a dodatkowo kilka produktów pochodzenia roślinnego, zalicza się ją wciąż do grupy „zwierzęce kluczowe”.

Uwaga: Niektóre (pod)kategorie będą zawierać pewne produkty, które odróżniają się swoją charakterystyką od pozostałych. Retailerzy mogą ręcznie przypisać te produkty do odpowiedniej grupy podczas analizowania swoich danych. Może być to istotne, gdy dany produkt pochodzenia roślinnego znajduje się w kategorii produktów pochodzenia zwierzęcego. Taki produkt może następnie zostać oznaczony jako „roślinne” (kluczowe lub niekluczowe). Na przykład w kategorii „przyprawy i dodatki” w grupie produktów „zwierzęce kluczowe” znajduje się „sos pieczeniowy”. Ponieważ taki sos nie zawsze jest mięsny i może występować w wersji w pełni roślinnej, sieci mogą ręcznie przypisać go do kategorii „roślinne” (kluczowe lub niekluczowe). Pozostałe produkty znajdujące się w tej kategorii będą wciąż oznaczone jako „zwierzęce kluczowe”.